

چگونگی اثربخشی تئوری انتخاب بر مسئولیت
پذیری و تعهد زناشویی

مؤلف
فاطمه میر عبدالعظیمی

انتشارات الیاس

۱۳۹۹

سرشناسه	:	میر عبدالعظیمی، فاطمه، ۱۳۵۸.
عنوان و نام پدیدآور	:	چگونگی اثر بخشی تئوری انتخاب بر مسئولیت پذیری و تعهد زناشویی/مولف فاطمه میر عبدالعظیمی.
مشخصات نشر	:	تهران: الیاس، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	[۹۸]ص.: جدول، نمودار.
شابک	:	978-600-5727-77-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه:ص. ۹۰-۹۷.
موضوع	:	Marriage -- Iran -- Case studies
موضوع	:	زناشویی -- ایران -- ارتباط -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Communication in marriage -- Iran -- Case studies
موضوع	:	تعهد -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Commitment (Psychology) -- Iran -- Case studies
رده بندی کنگره	:	۷۴۳HQ
رده بندی دیویی	:	۸۱۰۹۵۵/۳۰۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۵۲۴۶۴۷

تهران، خیابان انقلاب، نبش ۱۲ فروردین، پلاک ۱۳۱۰ تلفن: ۶۶۴۰۵۰۸۴

WWW.ElyasBook.com

چگونگی اثر بخشی تئوری انتخاب

بر مسئولیت پذیری و تعهد زناشویی

مؤلف: فاطمه میر عبدالعظیمی

ناشر: الیاس

سال چاپ: ۱۳۹۹

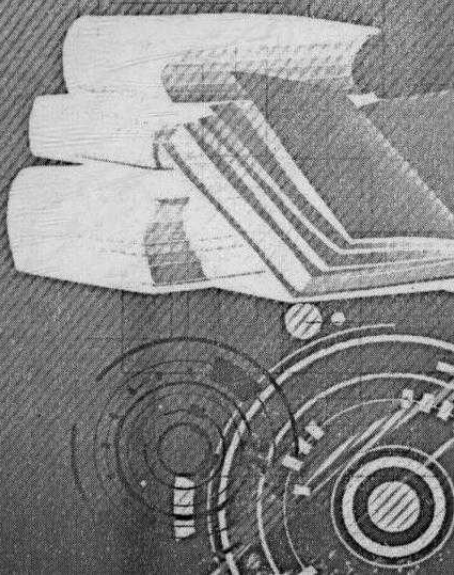
نوبت چاپ: اول

ناظر چاپ: امین رزاقی

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

بها: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۲۷-۷۷-۷

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پژوهش

- ۱-۱. مقدمه ۲
- ۱-۲. بیان مسأله ۳
- ۱-۳. اهمیت و ضرورت تحقیق ۶
- ۱-۴. اهداف تحقیق ۸
- ۱-۵. فرضیه های تحقیق ۹
- ۱-۶. تعریف مفاهیم ۹

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

- ۱-۲. مسئولیت پذیری ۱۳
- ۱-۲-۱. انواع مسئولیت پذیری ۱۶
- ۱-۲-۲. مسئولیت پذیری و رشد اخلاق ۱۹
- ۱-۲-۳. مسئولیت پذیری از دیدگاه نظریات مختلف ۲۰
- ۱-۲-۳-۱. دیدگاه آدلر و روانشناسی فردی ۲۰
- ۱-۲-۳-۲. دیدگاه پرلز، گشتالت درمانی ۲۱
- ۱-۲-۳-۳. درمان های وجودی ۲۲
- ۱-۲-۳-۴. درمان منطقی-هیجانی الیس ۲۳
- ۱-۲-۳-۵. واقعیت درمانی ۲۴
- ۱-۲-۳-۶. دیدگاه گوردن آلپورت و شخص بالغ و سالم ۲۴

۲۵	۲-۲. تعهد زناشویی
۲۷	۲-۲-۱. انواع تعهد در رابطه زناشویی
۲۹	۲-۲-۲. مزایای تعهد در روابط زناشویی
۳۰	۲-۲-۳. نظریه ها و منلهای تعهد زناشویی
۳۴	۳-۲. تئوری انتخاب
۳۵	۳-۲-۱. اصول اولیه تئوری انتخاب
۳۸	۳-۲-۲. انواع نیازهای اساسی از نظر گلاسر
۴۲	۳-۲-۳. روان شناسی کنترل بیرونی و روان شناسی کنترل درونی
۴۴	۳-۲-۴. رابطه بین نیازهای اساسی و خشنودی در ازدواج از نظر گلاسر
۵۰	۳-۲-۵. تئوری انتخاب و روابط زناشویی
۵۳	۴-۲. پیشینه تحقیق
۵۳	۴-۲-۱. پژوهش های داخلی
۵۷	۴-۲-۲. پژوهش های خارجی
	فصل سوم: روش پژوهش
۶۰	۱-۳. روش تحقیق
۶۱	۲-۳. جامعه آماری
۶۱	۳-۳. نمونه و روش نمونه گیری
۶۲	۴-۳. ابزار پژوهش
۶۴	۵-۳. روش اجرا
۶۵	۶-۳. روش تجزیه و تحلیل داده ها
	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها
۶۸	۱-۴. یافته های توصیفی
۷۰	۱-۴-۱. مسئولیت پذیری
۷۱	۱-۴-۲. تعهد زناشویی
۷۱	۲-۴. یافته های استنباطی
	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۷۸	۱-۵. بحث و تبیین
۸۴	۲-۵. نتیجه گیری
۸۵	۳-۵. محدودیت های پژوهش
۸۵	۳-۵-۱. محدودیت های در اختیار پژوهشگر
۸۶	۳-۵-۲. محدودیت های خارج از اختیار پژوهشگر
۸۷	۴-۵. پیشنهاد های پژوهش
۸۷	۴-۵-۱. پیشنهاد های کاربردی
۸۸	۴-۵-۲. پیشنهاد های پژوهشی
۹۰	منابع

۱-۱. مقدمه

ازدواج مهمترین قرارداد زندگی هر فرد محسوب می شود. انسانها به دلایل مختلفی ازدواج می کنند. در کنار تمایلات جنسی که از مسائل اولیه است، عشق، امنیت اقتصادی، محافظت، امنیت عاطفی، احساس آرامش و فرار از تنهایی برخی از عواملی هستند که باعث گرایش به ازدواج می شوند (هریس، ۲۰۱۶). ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی تعهد، جاذبه و تفاهم است. تعهد زناشویی، قویترین و پایدارترین عامل پیش بینی کننده ی کیفیت و ثبات رابطه ی زناشویی است. تعهد زناشویی را می توان احساس تداومی که در جاذبه و محدودیتها پیدا می شود، تعریف کرد (نلسون و همکاران، ۲۰۱۱). تعهد، ماهیت وابستگی فرد در رابطه را نشان می دهد، اینکه فرد در رابطه چقدر احساس امنیت می کند و تا چه حد احساس می کند که رابطه در درازمدت ارزشمند است. جانسون تعهد زناشویی را شامل سه بعد تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری می داند (رامیرز، ۲۰۰۸). متغیر دیگری که نقش اساسی در تعهد زناشویی و سازگاری افراد دارد، مسئولیت پذیری افراد در روابط بین فردی می باشد. مسئولیت پذیری افراد به معنای قابلیت پذیرش، پاسخگویی و یا به عهده گرفتن کاری است که از فرد خواسته می شود و او قدرت پذیرفتن یا رد کردن آن را دارد (جوادی، ۲۰۱۱). هنگامی که میان زن و مردی پیوند ازدواج بسته می شود و زندگی مشترک خود را آغاز می کنند، در مقابل منافعی به دست می آورند (احساس آرامش در کنار یکدیگر، ارضای غریزه جنسی و غیره) و وظایف و مسئولیتهایی نیز بر عهده آنها گذاشته می شود که تنها با انجام این وظایف خانواده پابرجا می ماند. وجود روحیه مسئولیت پذیری در زن و شوهر، یکی از مهمترین شرایط سعادت خانواده است. آنان باید به این امر توجه داشته باشند که در برابر همسر و خانواده خود مسئول هستند و باید به وظایف خود عمل کنند. اگر زن و شوهر به وظایف خود عمل کنند، زندگی آنها در مسیر مطلوب خویش قرار می گیرد و زندگیشان رونق می یابد. انجام وظایف خانوادگی هریک از همسران، باعث احساس اطمینان و آرامش در آنها می شود و ایشان را به زندگی خود امیدوار می سازد؛ بدینوسیله ریشه هرگونه اختلاف و نزاع برچیده می شود. مشکل انسانها و ناهنجاریهای آنها از مسئولیت نپذیرفتن است؛ زیرا آنها نمی توانند نیازهای اساسی خود را براساس وضعیت صحیح و انسان دوستانه ارضاء کنند (گلاس، ۲۰۰۱). یکی از نظریه هایی که به مطالعه دقیق کیفیت روابط زناشویی و ثبات و پایداری ازدواجها می پردازد، نظریه واقعیت درمانگری گلاس است. این نظریه در سیر تحول خود به ترتیب

واقعیت درمانگری، نظریه کنترل و نظریه انتخاب نامیده شد. از نظر گلاسسر مشکلات و آسیب های زندگی زناشویی ناشی از تلاش هریک از زوجین برای به کنترل درآوردن دیگری به منظور ارضای نیازها و خواسته های خود می باشد؛ از این رو بهترین راه برای درمان مشکلات زناشویی، تغییر رفتار از طریق انتخاب اعمال مفید و سازنده در جهت تحکیم ازدواج است. بنابراین با توجه موارد یاد شده هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش تنوری انتخاب بر مسئولیت پذیری و تعهد زناشویی زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر تهران است.

۱-۲. بیان مسأله

یکی از نیازهای عاطفی انسان، ایجاد روابط انسانی است و در این میان ازدواج به عنوان مهم ترین و اصلی ترین عامل ارتباطی میان انسانها معرفی شده است (لوکاس؛ ۲۰۱۴). ازدواج مهمترین تصمیم در زندگی محسوب می شود و حدود ۹۵ درصد از افراد در برهه های از زمان ازدواج می کنند. در طول زندگی مشترک، متغیرهای گوناگونی بر نحوه ارتباط زوجین با یکدیگر تأثیر می گذارد. این متغیرها، سازگاری یا عدم سازگاری زن و شوهر را از روابط زناشویی به همراه دارند (پورافکاری، ۱۳۸۷). سلامت فیزیکی و عاطفی و بهداشت روانی افراد در جامعه در گرو سلامت روابط زناشویی و تداوم و بقای ازدواج می باشد. یک رابطه زناشویی صمیمی مستلزم آن است که زوجین یاد بگیرند با هم ارتباط برقرار کنند و با هم متفاوت باشند (سودانی و شفیع آبادی، ۱۳۸۷). در میان تعاملات گوناگون انسانی، تعهد مهمترین جنبه کیفی یک رابطه است. پایبندی به عهد و پیمان ازدواج نیز به عنوان مکانیزمی نوامبخش دارای اهمیت بسزایی می باشد و از ویژگی های ازدواج های موفق و طولانی مدت به شمار می رود (میچر؛ ۲۰۱۳). تعهد در ازدواج باعث افزایش رضایت از زندگی و رضایت زناشویی می شود (موسکو؛ ۲۰۰۹) و دومین عامل حفظ کننده ازدواج است (رینولد و منسفیلد؛ ۱۹۹۹). بدون تعهد، رابطه سطحی، ظاهری و بدون سمت و جهت خواهد بود (تبعه امامی، ۱۳۹۲). زوج هایی که در مورد تعهد خود در برابر همسر و دیگران به بلوغ فکری لازم نرسیده و وفاداری دوسوگرایانه را در پیش می گیرند، در ازدواج و کار با دیگران دچار مشکل خواهند شد و این روابط غالباً منتج به بی وفایی خواهد بود (مککارتی؛ ۱۹۹۹).